

**VALSTYBINĖS ENERGETIKOS REGULIAVIMO TARYBOS
DUJŲ IR ELEKTROS DEPARTAMENTO
DUJŲ SKYRIUS**

Teikti Tarybos posėdžiui
Tarybos pirmininko pavaduotojas
Jonas Makauskas
Tarybos pirmininko pavaduotojas
Renatas Pocius
Tarybos pirmininkė
Inga Žilienė

2019-10-07

**PAŽYMA
DĖL AKCINĖS BENDROVĖS „AMBER GRID“ GAMTINIŲ DUJŲ PERDAVIMO
PASLAUGŲ KAINŲ 2020 METAMS TVIRTINIMO**

2019 m. spalio 7 d. Nr. O5E-479
Vilnius

I. Bendrosios nuostatos

Valstybinė energetikos reguliavimo taryba (toliau – Taryba) 2019 m. birželio 10 d. nutarimu Nr. O3E-180 „Dėl akcinės bendrovės „Amber Grid“ gamtinių dujų perdavimo pajamų viršutinės ribos 2020 metams koregavimo“ (toliau – Nutarimas) nustatė AB „Amber Grid“ (toliau – Bendrovė) gamtinių dujų perdavimo pajamų viršutinę ribą 2020 metams. Nutarime nustatyta gamtinių dujų pajamų viršutinė riba – 36 073,93 tūkst. Eur.

AB „Amber Grid“ (toliau – Bendrovė) 2019 m. rugsėjo 24 d. raštu Nr. 7-291-871 pateikė Tarybai Bendrovės valdybos 2019 m. rugsėjo 23 d. posėdyje Nr. 11 patvirtintas ir nuo 2020 m. sausio 1 d. numatomas taikyti gamtinių dujų perdavimo kainas bei jų skaičiavimus (toliau – Kainų projektas).

Dujų skyrius, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo (toliau – GDI) 9 straipsnio 16 dalimi bei Valstybės reguliuojamos gamtinių dujų perdavimo veiklos pajamų ir kainų nustatymo metodika, patvirtinta Tarybos 2018 m. spalio 5 d. nutarimu Nr. O3E-314 „Dėl Valstybės reguliuojamos gamtinių dujų perdavimo veiklos pajamų ir kainų nustatymo metodikos patvirtinimo“ (toliau – Metodika), patikrino, ar Bendrovės pateiktos reguliuojamos kainos, jų diferencijavimas, siekiant išvengti kryžminio subsidijavimo tarp sistemos naudotojų grupių, bei nustatymo principai – pagrįsti, objektyvūs, skaidrūs ir nediskriminuojantys, ar reguliuojamos kainos suskaičiuotos pagal Metodikos reikalavimus, neviršija Tarybos nustatytos pajamų viršutinės ribos ir yra teisingos.

Taip pat laikydamasi 2017 m. kovo 16 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 2017/460, kuriuo nustatomas suderintos gamtinių dujų perdavimo tarifų struktūros tinklo kodeksas (toliau – Tarifų tinklo kodeksas) reikalavimų dėl referencinės kainos metodikos taikymo, skelbimo ir konsultavimosi, Taryba konsultavosi dėl Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemos operatoriaus AB „Amber Grid“ teikiamų paslaugų kainų nustatymo metodikos.

II. Dėl Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemos operatoriaus AB „Amber Grid“ teikiamų paslaugų kainodaros

Viešoji konsultacija dėl Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemos operatoriaus teikiamų paslaugų kainų nustatymo metodikos ir preliminarių 2020–2023 m. kainų

Vadovaudamasi Tarifų tinklo kodekso 26 ir 28 straipsniais, Taryba 2019 m. kovo 5 d. paskelbė viešajai konsultacijai dokumentą dėl Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemos operatoriaus AB „Amber Grid“ teikiamų paslaugų kainų nustatymo metodikos ir preliminarių 2020–2023 m. kainų derinimo projektą¹ (toliau – Projektas).

Projekte buvo aprašytos metodinės nuostatos likusiam AB „Amber Grid“ perdavimo paslaugų reguliavimo laikotarpiui (2020–2023 m.) bei pateiktos orientacinės perdavimo paslaugų kainos.

Viešosios konsultacijos metu buvo gautos pastabos iš Baltijos ir Suomijos šalių nacionalinių reguliavimo institucijų bei rinkos dalyvių – pastabų vertinimas yra paskelbtas viešai Tarybos tinklalapyje².

Pažymėtina, kad 2019 m. liepos 4 d. Energetikos reguliavimo ir bendradarbiavimo agentūra (toliau – Agentūra), vadovaudamasi Tarifų tinklo kodekso 27 straipsnio 3 dalimi, paskelbė atliktos analizės pagal 27 straipsnio 2 dalį, išvadą³ (toliau – Agentūros išvada).

Agentūros išvadoje yra pateiktos kelios rekomendacijos dėl Lietuvos gamtinių dujų perdavimo veiklos kainodaros principų, kuriose teigiama:

1) remiantis Europos Parlamento ir Tarybos direktyva Nr. 2009/73/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių (toliau – Direktyva), lokalaus tinklo sąnaudas (perdavimo sistemos turto vienetų, kuriais gamtinės dujos aukšto slėgio vamzdynais paskirstomos tik Lietuvos gamtinių dujų vartotojams, sąnaudas) būtina priskirti perdavimo paslaugai, nes, Agentūros vertinimu, lokalaus tinklo sąnaudų priskyrimas „ne perdavimo paslaugoms“ (šis priskyrimas buvo atliktas vadovaujantis Agentūros 2015 m. birželio 18 d. pateikta nuomone Nr. 03/2015, bei siekiant išvengti kryžminio subsidijavimo tarp gamtinių dujų vidaus ir užsienio vartotojų bei turėti kaštais pagrįstas gamtinių dujų perdavimo paslaugų kainas) netenkina formalių Tarifų tinklo kodekso reikalavimų, arba 2) lokalų tinklą, kuris šiuo metu yra priskirtas gamtinių dujų perdavimo veiklai ir tiesiogiai valdomas gamtinių dujų perdavimo sistemos operatoriaus AB „Amber Grid“, laikyti skirstomuoju tinklu, atitinkamai jį priskiriant skirstymo veiklai.

Siekiant atitikti Tarifų tinklo kodekso reikalavimus, Taryba ir AB „Amber Grid“ įvertino pateiktas Agentūros rekomendacijas dėl lokalaus tinklo sąnaudų priskyrimo ir kaip tinkamiausią alternatyvą pasirinko gamtinių dujų perdavimo sistemos lokalaus tinklo atskyrimą nuo perdavimo paslaugos, lokalų tinklą priskiriant skirstymo veiklai. Pažymėtina, kad ši Agentūros siūloma alternatyva yra pasirinkta dėl to, kad, ją įgyvendinus būtų užtikrinamas kryžminio subsidijavimo nebuvimas bei kaštų pagrįstumo principas.

Taryba, siekdama įgyvendinti aukščiau aprašytą Agentūros rekomendaciją, įvertino tai, kad bus reikalingi GDĮ ir kitų teisės aktų pakeitimai. Dėl šios priežasties buvo parengtas GDĮ 2, 20, 49 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas ir išsiųstas Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai.

Taip pat Taryba siūlo nusimatyti pereinamąjį laikotarpį – 2020 m. patvirtinti pagal viešajai konsultacijai teiktos metodikos principus apskaičiuotas perdavimo paslaugų kainas, kurios buvo suskaičiuotos neįvertinus siūlomo veiklų atskyrimo, o 2021 m. patvirtinti visiškai Tarifų tinklo kodekso reikalavimus atitinkančias gamtinių dujų perdavimo paslaugų kainas.

Akcentuotina, kad, siekiant nuo 2021 m. visiškai atitikti Tarifų tinklo kodekso reikalavimus, Taryba bendradarbiaudama su Bendrove parengė detalų veiksmų planą (žr. 2 priedą), kuriame nurodyti visi Agentūros rekomendacijai įgyvendinti reikalingi žingsniai ir užduotys bei konkretūs šių užduočių įgyvendinimo terminai.

¹<https://www.regula.lt/en/Pages/Updates/Public-Consultation-on-tariff-methodology-and-indicative-2020-2023-tariffs-of-Lithuanian-TSO-implementation-of-the-Networ.aspx>

²https://www.regula.lt/SiteAssets/naujienu-medziaga/2019/birzelis/summary_2019_06_03.pdf

³https://www.acer.europa.eu/Official_documents/Acts_of_the_Agency/Publication/Agency%20report%20-%20analysis%20of%20the%20consultation%20document%20for%20Lithuania.pdf

2) Taip pat, atsižvelgiant į Agentūros rekomendaciją dėl gamtinių dujų transportavimo į trečiąją šalį kainos Kotlovkos įleidimo taške, buvo patikslinta Projekte teikta argumentacija bei taikoma nuolaida pajėgumams su apribojimais transportuoti dujas į trečiąją šalį (per Šakių dujų skirstymo stoties (toliau – DAS) išleidimo tašką). Pažymėtina, kad Kotlovkos įleidimo taške laisvai skirstomiems pajėgumams ir pajėgumams su apribojimais atitinkamai bus pateikiamos šios kainos: „Kotlovkos DAS“ ir „Kotlovkos DAS (apribotiems pajėgumų produktams)“. Siekiant padengti su transportavimu į trečiąją šalį susijusius kaštus (Kotlovkos DAS – Šakių DAS maršrutu) bei tinkamai įgyvendinti Agentūros rekomendaciją, kuri buvo pateikta Agentūros išvados 4, 61, 62, 88 pastraipose, pajėgumams su apribojimais Kotlovkos įleidimo taške vidutiniškai taikoma 74,8 proc. nuolaida (pagal Tarifų tinklo kodekso 4 straipsnio 2 dalį).

Regioninė gamtinių dujų rinka

Pažymėtina, kad 2019 m. rugsėjo 13 d. Vilniuje vyko Baltijos šalių ir Suomijos energetikos reguliavimo institucijų vadovų susitikimas, kuriame aptarta pažanga ir tolimesni veiksmai kuriant bendrą regioninę gamtinių dujų rinką. Diskusijose daugiausiai dėmesio buvo skirta Lietuvos prisijungimo prie regioninės dujų rinkos sąlygoms aptarti. Susitikimo metu aptarti scenarijai tiek dėl prisijungimo prie tris šalis (Suomijos, Estijos, Latvijos – FINESTLAT) apimančios gamtinių dujų rinkos trumpuoju laikotarpiu, t. y. nuo 2020 metų, tiek ilguoju laikotarpiu nuo 2022 metų. Diskusijos metu FINESTLAT dalyviai informavo, kad dėl įtemptų terminų (Suomijoje perdavimo sistemos operatoriaus tarifai 2020 metams patvirtinti 2019 m. birželio mėn.), jie nemato Lietuvos ir FINESTLAT susijungimo galimybių nuo 2020 m., todėl bendrai buvo sutarta artimiausiu metu parengti kreipimąsi į keturių šalių gamtinių dujų perdavimo sistemos operatorius bei atitinkamas ministerijas, pakviečiant bendram darbui dėl tarpsisteminio kompensavimo mechanizmo tarp regiono perdavimo sistemos operatorių, kuris numatytų mokėjimus už perdavimo sistemos operatorių perduotus gamtinių dujų srautus, kai panaikinami tarpsisteminiai įleidimo/išleidimo taškų tarifai bei pasinaudojimą kiekvienos šalies perdavimo sistemos infrastruktūra (*angl. the inter-TSO compensation mechanism – ITC*), nuo 2021 metų.

Atsižvelgiant į tai, kad sprendimas dėl bendros Lietuvos ir FINESTLAT (Suomijos, Estijos ir Latvijos) šalių perdavimo paslaugų kainų zonos sukūrimo nuo 2020 m. nėra priimtas, 2020 m. gamtinių dujų perdavimo paslaugų kainos apskaičiuotos remiantis viešajai konsultacijai teikto Projekto nacionaliniu scenarijumi (Scenarijaus Nr. 1), šiuo atveju Lietuvos perdavimo sistema yra vertinama kaip atskira kainų zona, o įleidimo – išleidimo taškuose padalijimo proporcija (*angl. entry-exit split*) pagrindiniam perdavimo tinklui (kaip įvesties parametras) siekia 73,3 proc. / 26,7 proc.

III. Gamtinių dujų perdavimo paslaugų kainos

Perdavimo paslaugų kainų diferencijavimas

Vadovaujantis Metodikos 27 punktu, gamtinių dujų perdavimo įleidimo ir išleidimo kainos nustatomos pagal „pašto ženklo“ principą, taikomą pagrindiniam tinklui. Įleidimo ir išleidimo taškams priskirtina leidžiamųjų pajamų dalis nustatoma įvertinant pajamų padalinimo tarp įleidimo ir išleidimo taškų proporciją, taikomą pagrindiniam tinklui, bei kitus rodiklius, turinčius įtakos pagrįstam pajamų lygio paskirstymui.

Pagal Metodikos 28 punktą gamtinių dujų perdavimo kainos skaičiuojamos įvertinus leidžiamųjų pajamų dalį priskirtą kiekvienam įleidimo ir išleidimo taškui.

1. Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemos (toliau – perdavimo sistema) **įleidimo taškai** yra:

1.1. Lietuvos perdavimo sistemos sujungimo taškas su suskystintų gamtinių dujų (toliau – SGD) terminalo jungtimi Klaipėdoje (toliau – Klaipėdos DAS);

1.2. Lietuvos perdavimo sistemos sujungimo taškas su Latvijos Respublikos gamtinių dujų perdavimo sistema, kuriuo perduotos gamtinės dujos į Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemą apskaitomos Kiemėnų dujų apskaitos stotyje (toliau – Kiemėnų DAS);

1.3. Lietuvos perdavimo sistemos sujungimo taškas su Baltarusijos Respublikos gamtinių dujų perdavimo sistema, kuriuo perduotos gamtinės dujos į Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemą apskaitomos Kotlovkos dujų apskaitos stotyje (toliau – Kotlovkos DAS);

2. Perdavimo sistemos **išleidimo taškai** yra:

2.1. Kiemėnų DAS;

2.2. Lietuvos perdavimo sistemos sujungimo taškas su Rusijos Federacijos Kaliningrado regiono gamtinių dujų perdavimo sistema, kuriuo perduotos gamtinės dujos iš Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemos apskaitomos Šakių dujų apskaitos stotyje (toliau – Šakių DAS);

2.3. Perdavimo sistemos sujungimo taškai su Lietuvos gamtinių dujų skirstymo sistemomis ir Lietuvos vartotojų sistemomis, kurios tiesiogiai prijungtos prie Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemos, atitinkantis vieną išleidimo tašką visiems šalies perdavimo sistemos naudotojams (toliau – Vidinis išleidimo taškas).

Pažymėtina, kad vadovaujantis Metodikos 29 punktu, perdavimo paslaugos pajamų padalinimo tarp įleidimo ir išleidimo taškų proporcija nustatoma motyvuotu Tarybos sprendimu atsižvelgiant į gamtinių dujų rinkos konkurenciją, perdavimo sistemos pagrįstą sąnaudų paskirstymą, vidutinį kelių šalių arba regionų gamtinių dujų perdavimo kainų lygį.

Dujų skyrius, siekdamas užtikrinti gamtinių dujų importo šaltinių tarpusavio konkurenciją, taip pat skatinti gamtinių dujų tiekėjų konkurenciją bei nesukurti papildomų rinkos barjerų naudoti SGD terminalo dujas, taip pat atsižvelgiant į FINESTLAT gamtinių dujų perdavimo kainų sprendimus FINESTLAT bendros kainų zonos įleidimo taškuose, siūlo Tarybai nustatyti 73,3/26,7 perdavimo paslaugos pajamų padalinimo tarp įleidimo ir išleidimo taškų proporciją, taikomą pagrindiniam tinklui.

Bendrovė, kiekvienam įleidimo–išleidimo taškui paskirsto 2020 metų sąnaudas ir investicijų grąžą, neviršijančias leistino pajamų lygio (36 073,93 tūkst. Eur), kurį Taryba buvo nustačiusi Nutarimu.

Bendrovės kiekvienam įleidimo ir išleidimo taškui priskirti pajamų lygiai 2020 metams, nustatyti atsižvelgiant į siūlomą 73,3/26,7 perdavimo paslaugos pajamų padalinimo tarp įleidimo ir išleidimo taškų proporciją bei Metodikos III skirsnio nuostatas (žr. 1 lentelę).

1 lentelė. 2020 metų pajamų lygio paskirstymas perdavimo sistemos įleidimo ir išleidimo taškams

Pajėgumai: Eur/MWh/par q/metus Kiekis: Eur/MWh	PAGRINDINIS TINKLAS										Iš viso (pagrindinis)
	Kotlovkos DAS įleidimo taškas	Kotlovkos DAS išleidimo taškas (apribotasis pajėgumų produktas)	Kiemėnų DAS įleidimo taškas	Klaipėdos DAS įleidimo taškas	Kiemėnų DAS išleidimo taškas		Šakių DAS išleidimo taškas		Vidinis išleidimo taškas		
					Pajėgumai	Kiekis	Pajėgumai	Kiekis	Pajėgumai	Kiekis	
Pajamų lygis iš viso, tūkst. Eur	6.333,43	3.927,00	152,38	1.408,21	179,92	27,46	4.302,35	1.544,52	5.463,76	1.180,46	24.519,5

LOKALUS TINKLAS				Iš viso (lokalus)	IŠ VISO (PAGRINDINIS + LOKALUS)
Vidinis išleidimo taškas					
Vartojimo pajėgumai		Kiekis			
Grupė iki 10,4 TWh	Grupė virš 10,4 TWh	Grupė iki 10,4 TWh	Grupė virš 10,4 TWh		
5.501,15	276,08	5.501,15	276,08	11.554,46	36.073,93

Pažymėtina, kad koreguojant gamtinių dujų perdavimo pajamų viršutinę ribą 2020 metams, buvo įvertintas 9,36 mln. Eur reguliavimo sąskaitos (investicijų grąžos neatitikties) rezultatas už 2014-2018 m., kuris yra priskirtas vidiniam išleidimo taškui, mažinant jame teikiamų paslaugų kainas (proporcingai lokalaus tinklo ir pagrindinio perdavimo tinklo dalies, priskirtos vidiniams išleidimo taškui, leistinoms pajamoms).

Vadovaujantis Metodikos 30 punktu, Bendrovės ateinančiam tarifiniam laikotarpiui apskaičiuoja pajamas, susijusias su lokaliu tinklu, kurios yra priskiriamos tik vidiniam išleidimo taškui, ir papildomai prie pajamų, priskirtų vidiniam išleidimo taškui pagal Metodikos 28 punktą, įvertinamos nustatant perdavimo paslaugų kainas šiam taškui. 2020 metų gamtinių dujų perdavimo paslaugų kainose atitinkamoms sistemos naudotojų, besinaudojančių vidiniu išleidimo tašku grupėms priskirtinos sąnaudos ir investicijų grąža sudaro dalį su pagrindiniu tinklu susijusių sąnaudų ir investicijų grąžos bei kitą dalį lokaliam tinklui priskiriamų sąnaudų ir investicijų grąžos, todėl išskiriamos kainų (pajamų) dedamosios už pagrindinį tinklą ir lokalų tinklą.

Akcentuotina, kad pagrindiniam perdavimo tinklui taikoma pajamų iš pajėgumų (90 proc.) ir iš kiekių (10 proc.) padalijimo proporcija (*angl. Capacity-Commodity Split*). 50/50 pajamų priskyrimo, kainoms už vartojimo pajėgumus ir kieki, naudojantis lokaliu tinklu, proporcija, taikoma tiek I grupės (< 10,4 TWh), tiek II grupės (> 10,4 TWh) sistemos naudotojų kainoms už vartojimo pajėgumus ir kieki.

Bendrovė, Kainų projekte skaičiuodama dujų perdavimo paslaugų kainas, įvertino laukiamą gamtinių dujų suvartojimą pagal sistemos naudotojų pateiktas dujų kiekių vartojimo prognozes, taip pat įvertino istorinį pajėgumų panaudojimą, ankstesniais ir einamais metais planuotų transportuoti ir faktiškai transportuojamų kiekių skirtumus, Bendrovės prognozes. Planuojami užsakomi sistemos pajėgumai 2020 metams, palyginus su 2019 metais, įleidimo taškuose didėja 40,08 proc., o išleidimo taškuose didėja 7,2 proc. Gamtinių dujų kiekių ir pajėgumų duomenys 2020 metams pateikti 2 lentelėje.

2 lentelė. Perdavimo sistema transportuojamų dujų kiekiai ir planuojami užsakyti pajėgumai 2020 metams

Įleidimo ir išleidimo taškai	Dujų kiekis, GWh		Pokytis, Proc.	Užsakomi pajėgumai, MWh/para/metai		Pokytis, Proc. (kartais)
	2020 m.	2019 m.		2020 m.	2019 m.	
Įleidimo taškuose iš viso:	-	-	-	194.082*	138.550	40,08
Kotlovkos DAS	-	-	-	153.561	117.200	31,02
<i>Lietuvos vartotojų poreikiams</i>	-	-	-	44.361	8.000	5,5 karto
<i>Gamtinių dujų perdavimui iš trečiosios šalies į trečiąją šalį</i>	-	-	-	109.200	109.200	0,0
Kiemėnų DAS	-	-	-	1.067	0	-
Klaipėdos DAS	-	-	-	39.454	21.350	84,8
Išleidimo taškuose, iš viso:	49.599	49.722	-0,2	206.676*	192.735	7,2
Vidiniame išleidimo taške	21.272	22.448	-5,2	95.448	83.510	14,3
<i>Grupei iki 10,4 TWh</i>	8.090	9.266	-12,7	53.448	41.510	28,76
<i>Grupei virš 10,4 TWh</i>	13.181	13.181	-0,0	42.000	42.000	0,0
Kiemėnų DAS	495	1.274	-61,2	2.028	25	81 karto
Šakių DAS	27.832	26.000	7,0	109.200	109.200	0,0

*nuo 2020 m. sausio 1 d. į užsakomus pajėgumus yra įtraukiami ilgalaikiai ir trumpalaikiai pajėgumai (2019 m. buvo vertinami tik ilgalaikiai užsakyti pajėgumai kiekviename sistemos taške). Iš 2020 m. užsakytų pajėgumų, trumpalaikiai pajėgumai įleidimo taškuose sudaro – 57 190 MWh/para/metai, išleidimo taškuose - 16 712 MWh/para/metai

Gamtinių dujų perdavimo paslaugų kainos nustatomos atskirai kiekvienam įleidimo į dujų perdavimo sistemos operatoriaus AB „Amber Grid“ eksploatuojamą dujų perdavimo sistemą ir išleidimo iš perdavimo sistemos taškui:

1. Vienanarė kaina už pajėgumus įleidimo taškams: Kotlovkos DAS; Kiemėnų DAS; Klaipėdos DAS;

2. Dvinarė kaina – kaina už pajėgumus ir kaina už perduotą kiekį – išleidimo taškams: Kiemėnų DAS; Šakių DAS;

3. Trinarė kaina – kaina už užsakomus pajėgumus, kaina už sistemos naudotojo nurodytus ar perdavimo/skirstymo sistemos operatoriaus nustatytus vartojimo pajėgumus ir kaina už perduotą kiekį – Vidiniam išleidimo taškui.

Dvinarę kainą išleidimo taškuose sudaro:

– pastovioji dalis, t. y. ilgalaikių, trumpalaikių, pertraukiamųjų perdavimo paslaugų kaina už užsakomus pajėgumus;

– kintamoji dalis, t. y. perdavimo paslaugų kaina už perduotą dujų kiekį.

Trinarę kainą vidiniame išleidimo taške sudaro:

–pastovioji dalis, susidedanti iš ilgalaikių, trumpalaikių, pertraukiamųjų perdavimo paslaugų kainos už užsakomus pajėgumus ir kainos už nustatytus vartojimo pajėgumus,

–kintamoji dalis – perdavimo paslaugų kaina už perduotą dujų kiekį.

Gamtinių dujų perdavimo paslaugos pagal paslaugų užsakymo trukmę diferencijuojamos į ilgalaikes ir trumpalaikes perdavimo paslaugas. Nustatomos atskiros ilgalaikių ir trumpalaikių perdavimo paslaugų kainos kiekvienam įleidimo ir išleidimo taškui.

Ilgalaikių užsakomų pajėgumų kaina įleidimo taškuose (vienanarė kaina)

Dujų perdavimo paslaugų kainos taikomos atsižvelgiant į tai, kiek yra planuojama užsakyti pajėgumų konkrečiame perdavimo sistemos įleidimo ir (ar) išleidimo taške, kokie yra sistemos naudotojams nustatyti vartojimo pajėgumai vidiniame išleidimo taške bei kiek patiekta per metus dujų į konkretų perdavimo sistemos išleidimo tašką (jei juo naudojama).

Taip pat siekiant regioninės dujų rinkos vystymo tikslų Baltijos šalyse ir Suomijoje, įleidimo taškų kainos harmonizuotos su kitomis FINESTLAT kainų zonos šalimis (2020 m. taikoma įleidimo – išleidimo taškuose padalijimo proporcija pagrindiniam perdavimo tinklui siekia 73,3 proc. / 26,7 proc., 2019 m. – 20/80). Pažymėtina, kad įleidimo kaina yra vienoda visiems įleidimo taškams dėl „pašto ženklų“ principo taikymo, išskyrus šiuos atvejus: 1) kai Taryba, vadovaudamasi Tarifu tinklo kodekso nuostatomis, numato taikyti nuolaidą Klaipėdos DAS įleidimo taške; 2) kai taikoma nuolaida pajėgumams su apribojimais transportuoti dujas į trečiąją šalį (per Šakių DAS išleidimo tašką).

Metodikos 33 punktą numato, kad SGD terminalo įleidimo taške, taip pat įleidimo iš infrastruktūros, sukurtos siekiant pašalinti valstybių narių dujų perdavimo sistemų atskirtį, taškuose ir išleidimo į tokią infrastruktūrą taškuose gali būti taikoma perdavimo kainos nuolaida, siekiant didinti energijos tiekimo saugumą ir skatinti gamtinių dujų rinkos konkurencingumą. Dėl SGD terminalo įleidimo taške taikytinos nuolaidos, nesurinktų perdavimo pajamų dalis kompensuojama, atsižvelgiant į Tarybos nustatytą pajamų skirtumo padengimo mechanizmą. Pažymėtina, kad vadovaudamasi Metodikos 33 punktu, Bendrovė siūlo SGD terminalo įleidimo taške (Klaipėdos DAS) taikyti 75 proc. nuolaidą.

Dujų skyrius, įvertinęs Bendrovės siūlymą bei atsižvelgdamas į tai, kad siūloma nuolaida didins gamtinių dujų rinkos konkurenciją bei skatins SGD terminalo panaudojimą, siūlo Tarybai pritarti Klaipėdos DAS įleidimo taškui taikomos 75 proc. nuolaidos dydžiui bei numatyti nesurinktos pajamų dalies dėl nuolaidos taikymo, kompensavimą kituose taškuose – Kiemėnų DAS ir vidiniame gamtinių dujų perdavimo sistemos išleidimo taškuose.

Taip pat Bendrovė siūlo Kotlovkos DAS įleidimo taške taikyti (vidutiniškai) 74,8 proc. nuolaidą pajėgumams su apribojimais transportuoti dujas į trečiąją šalį.

Dujų skyrius vadovaudamasis Tarifu tinklo kodekso nuostatomis bei Agentūros išvadomis, pritaria Bendrovės siūlymui ir siūlo Kotlovkos DAS įleidimo taške taikyti nuolaidą pajėgumams su apribojimais transportuoti dujas į trečiąją šalį (per Šakių DAS išleidimo tašką, be galimybės pristatyti dujas į kitus taškus ir (ar) parduoti virtualiame gamtinių dujų prekybos taške (gamtinių dujų biržoje)).

Ilgalaikių užsakomų pajėgumų kaina įleidimo taškuose įvertinus 75 proc. nuolaidą Klaipėdos DAS įleidimo taške bei 74,8 proc. nuolaidą apribotiems pajėgumams Kotlovkos DAS įleidimo taške yra pateiktos 3 lentelėje.

3 lentelė. Ilgalaikių užsakomų pajėgumų kaina įleidimo taškuose (įvertinus 75 proc. nuolaidą Klaipėdos DAS įleidimo taške bei 74,8 proc. nuolaidą apribotiems pajėgumams Kotlovkos DAS įleidimo taške)

Eil. Nr.	Rodiklis	Įleidimo taškai			
		Kotlovkos DAS		Kiemėnų DAS	Klaipėdos DAS
1.	Pajamų lygis, tūkst. Eur	6 333,43	3 927*	152,38	1 408,21
2.	Pajėgumai MWh/para/per metus	44 361	109 200*	1 067	39 454
3.	Kaina už pajėgumų vienetą, Eur/MWh/para/metus (2/3*1000)	142,77	35,96*	142,77	35,69
4.	2019 m. kaina, Eur/MWh	43,46	-	43,46	9,56
5.	Kainos pokytis, Eur/MWh	99,31	-	99,31	26,13
6.	Kainos pokytis, (kartais)	3,28 karto	-	3,28 karto	3,73 karto

* taikoma gamtinių dujų perdavimo apribotiems pajėgumų produktams, transportuojant dujas į trečiąją šalį per Šakių DAS išleidimo tašką.

Gamtinių dujų perdavimo kaina vidiniame išleidimo taške (trinarė kaina)

Ilgalaikių perdavimo paslaugų kainos diferencijuojamos pagal vartotojų grupes tik vidiniame išleidimo taške (išskyrus kainą už vartojimo pajėgumus, kuri nustatoma vienoda šiame punkte nurodytoms sistemos naudotojų grupėms) pagal sistemos naudotojams perduodamą dujų kiekį per vidinį išleidimo tašką per metus. Todėl, nustatant perdavimo paslaugų kainas vidiniame išleidimo taške, sistemos naudotojai, besinaudojantys vidiniu išleidimo tašku, skirstomi į šias grupes:

- I grupė – sistemos naudotojai, per metus per vidinį išleidimo tašką transportuojantys iki 10,4 TWh atitinkantį dujų kiekį (imtinai);
- II grupė – sistemos naudotojai, per metus per vidinį išleidimo tašką (į vieną gamtinių dujų pristatymo vietą) transportuojantys daugiau kaip 10,4 TWh atitinkantį dujų kiekį.

Bendrovės nurodė, kad dujų perdavimo kainų skaičiavimuose naudojami skaičiuotinais metais prognozuojami užsakyti pajėgumai konkrečiuose perdavimo sistemos įleidimo ir išleidimo taškuose, prognozuojami sistemos naudotojų vartojimo pajėgumai vidiniame išleidimo taške ir prognozuojamas perduoti dujų kiekis perdavimo sistemos išleidimo taškuose. Prognozuojami užsakyti pajėgumai ir prognozuojamas perduoti dujų kiekis nustatomi atsižvelgiant į ankstesniais laikotarpiais užsakytus pajėgumus tuose įleidimo ir išleidimo taškuose ir perduotą dujų kiekį išleidimo taškuose ir (ar) sistemos naudotojų pateiktas prognozes dėl užsakomų pajėgumų ir perduodamo dujų kiekio. Vartojimo pajėgumai nustatomi vadovaujantis Suskystintų gamtinių dujų terminalo būtinąjį kiekį tiekimo ir Gamtinių dujų vartojimo pajėgumų nustatymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. lapkričio 7 d. nutarimu Nr. 1354 „Dėl Suskystintų gamtinių dujų terminalo būtinąjį kiekį tiekimo ir gamtinių dujų vartojimo pajėgumų nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Nesant nustatytų vartojimo pajėgumų gamtinių dujų perdavimo paslaugų kainų skaičiavimo metu, kainoms apskaičiuoti naudojami perdavimo sistemos operatoriaus prognozuojami vartojimo pajėgumai.

Vidinio išleidimo taško tenkančios sąnaudos ir investicijų grąža kiekvienai sistemos naudotojų grupei sudaro sąnaudos ir investicijų grąža (pajamų lygio dalis), naudojantis pagrindiniu tinklu, bei sąnaudos ir investicijų grąža (pajamų lygio dalis), naudojantis lokaliu tinklu. Sistemos naudotojų grupėms pajamų lygis ir kainos už naudojimąsi pagrindiniu tinklu apskaičiuojami, vadovaujantis viešajai konsultacijai pateikto Projekto 5.1 dalyje pateikiama „pašto ženkle“ metodika, už naudojimąsi lokaliu tinklu – pagal Projekto 5.4 dalį. Vadovaujantis nurodytomis Projekto 5.1 bei 5.4 dalimis, su pagrindiniu tinklu susijusios kainos (už užsakomus pajėgumus) vidiniame išleidimo taške, nepriklausomai nuo sistemos naudotojų grupės, yra lygios, o lokaliai tinklui priskiriamas

leistinų pajamų lygis paskirstomas pagal kiekvienos sistemos naudotojų grupės naudojamą lokalaus tinklo infrastruktūrą.

Lokaliam tinklui priskiriamos sąnaudos ir investicijų grąža, kiekvienai sistemos naudotojų grupei, besinaudojančių vidiniu išleidimo tašku, priskiriamos vadovaujantis šiais principais:

- 1) tiesiogiai priskiriamos lokalaus tinklo sąnaudos ir investicijų grąža sistemos naudotojų grupėms priskiriamos pagal šių sistemos naudotojų grupių naudojamą lokalaus tinklo infrastruktūrą – naudojamą (-as) dujotiekio (-ių) atšaką (-as), einančią (-ias) nuo magistralinio dujotiekio vamzdyno iki naudojamos (-ų) dujų skirstymo stoties (-ių) (DSS), sujungtos (-ų) su dujų skirstymo (Lietuvos poreikiams) sistema (-omis) ar tiesiogiai prie perdavimo sistemos prijungta (-ų) vartotojo (-ų) sistema (-ų), ir naudojamą (-as) DSS-į (-is);
- 2) jei tam tikra lokalaus tinklo infrastruktūra naudojasi abi sistemos naudotojų grupės, bendrai naudojamos infrastruktūros sąnaudos ir investicijų grąža sistemos naudotojų grupėms priskiriamos pagal šiuos kaštų paskirstymo kriterijus: dujotiekio (-ių) atšakai (-oms) priskiriamos sąnaudos ir investicijų grąža – proporcingai šių sistemos naudotojų vartojimo pajėgumams skaičiuotiniais metais, DSS-ies (-očių) sąnaudos ir investicijų grąža – proporcingai projektiniams pajėgumams per tą (tas) DSS-į (-is) skaičiuotiniais metais;
- 3) netiesiogiai priskiriamos lokalaus tinklo operacinės, kitos sąnaudos ir investicijų grąža lokalaus tinklo infrastruktūrai ir kartu sistemos naudotojams priskiriamos pagal sistemos naudotojų grupėms priskirtos (-ų) dujotiekio (-ių) atšakos (-ų) ilgio (km) santykį su visu lokaliu tinklu priskiriamu dujotiekiių ilgiu.

Dėl šios priežasties su vidiniu išleidimo tašku susijusi pagrindinio tinklo pajamų dalis, tenkanti sistemos naudotojų grupėms yra vienoda abejoms grupėms taikomų kainų už užsakomų pajėgumų ir kainos už kiekį sudedamosios dalies, naudojantis pagrindiniu tinklu (0,06 Eur/MWh), rezultatas, o lokalaus tinklo pajamų lygis priskiriamas sistemos naudotojų grupėms vadovaujantis aukščiau nurodytais principais. Atitinkamai pagal 2020 metų vidinio išleidimo taško kainas II grupės sistemos naudotojams apskaičiuojama 20,265 proc. pajamų, I grupės sistemos naudotojams – 79,735 proc. pajamų. Pagal diferencijavimo koeficientus priskirtos pajamos pateiktos 4 lentelėje (žr. 4 lentelę).

4 lentelė. Pajamų lygio dalies paskirstymas pagal sistemos naudotojų grupes vidiniame išleidimo taške (tūkst. Eur)

Sistemos naudotojų grupė pagal dujų suvartojimą per metus	Pagrindinio tinklo pajamų lygis			Priskiriamas lokalaus tinklo pajamų lygis	Apskaičiuotas galutinis*** pajamų lygis (pagrindinio tinklo + lokalaus tinklo) (4+5=6)
	Už užsakomus pajėgumus	Už perduodamą kiekį per vidinį išleidimo tašką	Iš viso		
1	2	3	4	5	6
Iki 10,4 TWh	3 060*	449	3 509	11 002	14 511
Daugiau kaip 10,4 TWh	2 404	731	3 136	552	3 688
Iš viso:	5 464	1 180	6 644**	11 554	18 199

* Įvertinus ir prognozuojamas 2020 m. 841 tūkst. Eur pajamas už trumpalaikius pajėgumus

** Galima paklaida dėl apvalinimo

*** Įvertinus 9,36 mln. Eur reguliavimo sąskaitos rezultatą už 2014-2018 m.

Perdavimo paslaugų kaina sistemos naudotojų grupėms už nustatytus vartojimo pajėgumus vidiniame išleidimo taške 2020 m. yra diferencijuojama (2019 m. taikyta vienoda). Kaina už vartojimo pajėgumus mokama nepriklausomai nuo to, kokiomis perdavimo paslaugomis (ilgalaikėmis, trumpalaikėmis ar (ir) pertraukiamosiomis) naudojasi perdavimo sistemos naudotojai.

Pažymėtina, kad Bendrovė ateinančiam tarifiniam laikotarpiui nustatant perdavimo kainą vidiniam išleidimo taškui, vadovaudamasi Metodikos 30 punktu, įvertina pajamas, susijusias su lokaliu tinklu, kurios yra priskiriamos tik vidiniam išleidimo taškui, ir pajamas, priskirtas vidiniam išleidimo taškui pagal Metodikos 28 punktą, pagrindinio tinklo pajamų dalį priskirtą vidiniam išleidimo taškui. Nustatant perdavimo kainos viršutinę ribą 2020 metams, įvertintos 11 554 tūkst. Eur lokalaus tinklo sąnaudos.

Bendrovės Kainų projekte nurodoma, kad naujam tarifiniam laikotarpiui apskaičiuojant perdavimo kainas prognozuojami trumpalaikiai pajėgumai, kurie konvertuoti į ilgalaikių (metinių) pajėgumų ekvivalentą, įvertinant daugiklių ir sezoninių faktorių (koeficientų, taikomų atitinkamai referencinės (metų pajėgumų produkto) kainos proporcijai), įtaką.

Bendrovė Kainų projekte siūlo, kad perdavimo operatoriaus pajamos iš vartojimo pajėgumų padengtų 50 proc. lokalaus tinklo sąnaudų ir sudarytų: $11\,554 \cdot 0,50 = 5\,777,2$ tūkst. Eur. Iš jų grupei iki 10,4 TWh – 5 501,1 tūkst. Eur, o grupei virš 10,4 TWh – 276,1 tūkst. Eur (paskirstant lokalaus tinklo sąnaudas pagal aukščiau nurodytus principus, įtvirtintus viešajai konsultacijai pateiktame projekte). Bendrovės duomenimis, prognozuojama, kad visų sistemos naudotojų vartojimo pajėgumai vidiniame išleidimo taške 2020 metams sudarys 151 302 MWh/paraž/metus, iš jų: grupės iki 10,4 TWh vartojimo pajėgumai sudaro 109 302,3 MWh/paraž/metus, o grupės virš 10,4 TWh – 42 000 MWh/paraž/metus.

Vartojimo pajėgumų kaina grupei iki 10,4 TWh sudaro: $5\,501,1/109\,302,3 \cdot 1000 = 50,33$ Eur/ (MWh/paraž/metus). Vartojimo pajėgumų kaina grupei virš 10,4 TWh sudaro: $276,1/42\,000 \cdot 1000 = 6,57$ Eur/ (MWh/paraž/metus). Perdavimo kainos skaičiavimas sistemos naudotojų grupėms parodytas 5 lentelėje.

5 lentelė. Ilgalaikių perdavimo paslaugų kainos vidiniame išleidimo taške

Eil. Nr.	Rodiklis	Grupė iki 10,4 TWh					Grupė virš 10,4 TWh					Iš viso
		Vartojimo pajėgumai	Užsakyti pajėgumai	Kiekis (lokalus tinklas)	Kiekis (pagrindinis tinklas)	Iš viso/ vidurkis:	Vartojimo pajėgumai	Užsakyti pajėgumai	Kiekis (lokalus tinklas)	Kiekis (pagrindinis tinklas)	Iš viso/ vidurkis:	
1.	Pajamų lygis, tūkst. Eur	5 501,15	3 059,53	5 501,15	448,97	14 510,80*	276,08	2 404,22	276,08	731,49	3 687,87*	18 198,67*
2.	Pajėgumai, MWh/paraž/metai	109 302	53 448**	-	-	53 448**	42 000	42 000**	-	-	42 000**	95 448**
3.	Kiekis, GWh	-	-	8 090,42	8 090,42	8 090,42	-	-	13 181,42	13 181,42	13 181,42	21 271,84
5.	Kaina už pajėgumų vienetą, Eur/MWh/paraž/metus (2/3*1000)	50,33*	57,24*			271,49**	6,57*	57,24*			87,81*	190,67**
6.	Kaina už kiekį atskirai už lokalių ir pagrindinį tinklą, Eur/MWh(2/3)			0,68	0,06				0,02	0,06		
7.	Kaina už kiekį, Eur/MWh(2/3)			0,74*					0,08*			
7.	2019 m. kaina, Eur/MWh/paraž/metus / Eur/MWh	63,17	101,60	0,69		450,80	63,17	47,29	0,18		167,37	308,25
8.	Kainos pokytis, Eur/MWh/paraž/metus / Eur/MWh (5-7 / 6-7)	-12,84	-44,36	0,05		-179,31	-56,60	9,95	-0,10		-79,56	-117,58
9.	Kainos pokytis, proc.	-20,3%	-43,7%	7,2%		-39,8%	-89,6%	21,0%	-55,6%		-47,5%	-38,1%
10.	Nustatytas pajamų lygis 2019 metais, tūkst. Eur.	8 132,83	4 217,39	6 362,23		18 712,45	2 653,14	1 986,33	2 390,03		7 029,50	25 741,95
11.	Pajamų lygio pokytis 2020 metais, Eur (2-9)	-2 631,68	-1 157,86	-412,12		-4 201,65	-2 377,06	417,90	-1 382,46		-3 341,62	-7 543,28
12.	Pajamų lygio pokytis 2020 metais, proc.	-32,4%	-27,5%	-6,5%		-22,5%	-89,6%	21,0%	-57,8%		-47,5%	-29,3%

* Galimos paklaidos dėl apvalinimo

** Vertinant ilgalaikes ir trumpalaikes paslaugas (tiek pajėgumus, tiek pajamas).

Gamtinių dujų perdavimo kaina išleidimo taškuose (dvinarė kaina)

Šakių išleidimo taške ilgalaikių perdavimo paslaugų kainos skaičiuojamos įvertinus Šakių DAS taškui priskirtą pajamų lygį bei planuojamus užsakyti pajėgumus ir transportuotiną kiekį, suskaičiuota šio išleidimo taško dvinarė perdavimo kaina pateikiama 6 lentelėje.

6 lentelė. Ilgalaikių perdavimo paslaugų kainos Šakių DAS išleidimo taške

Eil. Nr.	Rodiklis	Šakių DAS išleidimo taškas		
		Pajėgumai	Kiekis	Iš viso/ vidurkis:
1.	Pajamų lygis, tūkst. Eur	4 302,35	1 544,52	5 846,87
2.	Pajėgumai MWh/para/per metus	109.200		109.200
3.	Kiekis, GWh	-	27.832	27.832
4.	Kaina už pajėgumų vienetą, Eur/MWh/para/metus (2/3*1000)	39,40*		53,54*
5.	Kaina, Eur/MWh (2/4)		0,06*	
6.	2019 m. kaina, Eur/MWh/para/metus	31,72	0,07	48,06
7.	Kainos pokytis, Eur/MWh/para/metus	7,68	-0,01	5,48
8.	Kainos pokytis, proc.	24,2 %	-14,3 %	11,40 %
9.	Nustatytas pajamų lygis 2019 metais, tūkst. Eur	3 463,434	1 784,193	5 247,627
10.	Pajamų lygio pokytis 2020 metais, proc.	24,22 %	-13,4 %	11,4 %

*Galimos paklaidos dėl apvalinimo

Kiemėnų išleidimo taško perdavimo paslaugų kainos nustatomos remiantis prognozuojamais užsakytų pajėgumų ir (ar) planuojamo transportuoti dujų kiekio lygiais. Kainos sudėtis Kiemėnų išleidimo taške ir jos palyginimas su galiojančia kaina parodyti 7 lentelėje.

7 lentelė. Ilgalaikių perdavimo paslaugų kainos Kiemėnų DAS išleidimo taške

Eil. Nr.	Rodiklis	Kiemėnų DAS išleidimo taškas		
		Pajėgumai	Kiekis	Iš viso/ vidurkis:
1.	Pajamų lygis, tūkst. Eur	179,92	27,46	207,4
2.	Pajėgumai MWh/para/per metus	2 028	-	2 028
3.	Kiekis, GWh	-	494,795	494,795
4.	Kaina už pajėgumų vienetą, Eur/MWh/para/metus (2/3*1000)	88,73*		102,27*
5.	Kaina, Eur/MWh (2/3)		0,06	0,06
6.	2019 m. kaina, Eur/MWh/para/metus	152,95	0,00	152,95
7.	Kainos pokytis, Eur/MWh/para/metus	-64,22	0,06	-50,69
8.	Kainos pokytis, proc.	-42%	-	-33 %
9.	Pajamų lygis 2019 m. kainų skaičiavimuose, tūkst. Eur	3,824	0,00	3,824
10.	Pajamų lygio pokytis 2020 metais (kartais)	47 karto**	-	54 karto

*Galimos paklaidos dėl apvalinimo

** Vertinant ilgalaikes ir trumpalaikes paslaugas (tiek pajėgumus, tiek pajamas), 2019 m. buvo vertinami tik ilgalaikiai užsakyti pajėgumai kiekviename sistemos taške

Kaip matyti iš 5, 6 ir 7 lentelių, vidinio, Šakių ir Kiemėnų išleidimo taškų perdavimo paslaugų vidutinės kainos, įvertinus prognozuojamus užsakyti pajėgumus, vartojimo pajėgumus bei kiekį perdavimo sistemos įleidimo bei išleidimo taškuose, neviršija tiems taškams Tarybos Nutarimu nustatyto 2020 m. leidžiamųjų gamtinių dujų perdavimo pajamų lygio arba apskaičiuotos pajamų viršutinės ribos 2020 metams, nurodytos Nutarime. Bendras visų taškų pajamų pasiskirstymas tarp mokesčių už pajėgumus ir mokesčių už kiekį sudaro atitinkamai 76,36 proc. ir 23,64 proc. Visos pajamos (pagrindinio ir lokalaus tinklo) iš įleidimo taškų sudaro 32,77 proc., o pajamos iš išleidimo taškų – 67,23 proc.

Gamtinių dujų perdavimo sąnaudų paskirstymo vertinimas (angl. cost allocation assessment)

Tarifų tinklo kodekso 5 straipsnis bei Metodikos 36 punktas numato sąnaudų paskirstymo sąlygą – nustatytos gamtinių dujų perdavimo paslaugos kainos įleidimo bei išleidimo taškuose turi tenkinti sistemos naudotojų nediskriminavimo sąlygą, t. y. vidutinės dujų tarpvalstybiniam transportavimui numatomų pajėgumų vieneto kainos procentinis santykis su vidutine vidiniams sistemos naudotojams numatomų pajėgumų vieneto kaina neturi viršyti 10 proc. (kitais atvejais turi būti pateikiamas išsamus numatyto kriterijaus viršijimo aplinkybių paaiškinimas).

Pagal Tarifų tinklo kodekso 5 straipsnio 1 dalies reikalavimus a) punkte nurodytam sąnaudų paskirstymo vertinimui (pajėgumams) apskaičiuota sąnaudų paskirstymo lyginamojo indekso vertė, nevertinant lokalaus tinklo sąnaudų, sudaro 62,72 proc. Nevertinant transportavimo į trečiąją šalį paslaugai priskiriamų sąnaudų ir reguliavimo sąskaitos rezultato (priskirto vidiniam išleidimo taškui) – 1,98 proc. Pažymėtina, kad reguliavimo sąskaitos rezultato įvertinimas iškreipė indekso vertę, nes ženkliai (18,6 proc.) sumažino pajėgumų vieneto kainą tarpsisteminiams (Lietuvos vidiniams sistemos naudotojams), todėl, nevertinant reguliavimo sąskaitos efekto – indekso vertė ženkliai sumažėja ir neviršija 10 proc. sąlygos.

Pagal Tarifų tinklo kodekso 5 straipsnio reikalavimus 1 dalies b) punkte (kiekiui) nurodytam sąnaudų paskirstymo vertinimui apskaičiuota sąnaudų paskirstymo lyginamojo indekso vertė, nevertinant lokalaus tinklo sąnaudų, – 0,00 proc. Pažymėtina, kad reguliavimo sąskaitos rezultatas neturėjo įtakos šiam indeksui. Įvertinant ir lokalaus tinklo sąnaudas vidiniame išleidimo taške (t. y. vartojimo pajėgumų pajamų dalį priskiriant tarpsisteminiams naudotojams pajėgumų indekso skaičiavimui, o kainos už kiekį, naudojantis lokaliu tinklu, pajamų dalį priskiriant tarpsisteminiams naudotojams kiekio indekso skaičiavimui, kaštų veiksnius paliekant tuos pačius), indeksų vertės pajėgumams atitinkamai būtų – 93,41 proc. (vertinant reguliavimo sąskaitos efektą bei transportavimo į trečiąją šalį paslaugai priskiriamas sąnaudas).

Detalūs sąnaudų paskirstymo lyginamųjų indeksų skaičiavimai pateikti gamtinių dujų perdavimo paslaugų kainų skaičiavimo modelyje (žr. 3 priedą).

Dujų skyrius siūlo 2020 metams nustatyti gamtinių dujų ilgalaikių nepertraukiamų perdavimo paslaugų kainas (be pridėtinės vertės mokesčio):

1. Įleidimo taškuose:
 - 1.1. Lietuvos perdavimo sistemos sujungimo taške su suskystintų gamtinių dujų terminalo jungtimi Klaipėdoje – 35,69 Eur/(MWh/parą/metus);
 - 1.2. Lietuvos perdavimo sistemos sujungimo taške su Latvijos gamtinių dujų perdavimo sistema, per kurią perduotos gamtinės dujos į Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemą apskaitomos Kiemėnų dujų apskaitos stotyje – 142,77 Eur/(MWh/parą/metus);
 - 1.3. Lietuvos perdavimo sistemos sujungimo taške su Baltarusijos gamtinių dujų perdavimo sistema, per kurią perduotos gamtinės dujos į Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemą apskaitomos Kotlovkos dujų apskaitos stotyje – 142,77 Eur/(MWh/parą/metus), apribotiems pajėgumų produktams Kotlovkos dujų apskaitos stotyje – 35,96 Eur/(MWh/parą/metus);
2. Išleidimo taškuose:
 - 2.1. Lietuvos perdavimo sistemos sujungimo taške su Latvijos gamtinių dujų perdavimo sistema, per kurią perduotos gamtinės dujos iš Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemos apskaitomos Kiemėnų dujų apskaitos stotyje:
 - 2.1.1. už pajėgumus – 88,73 Eur/(MWh/parą/metus);
 - 2.1.2. už perduotą dujų kiekį – 0,06 Eur/MWh;
 - 2.2. Lietuvos perdavimo sistemos sujungimo taške su Rusijos Federacijos Kaliningrado regiono gamtinių dujų perdavimo sistema, per kurią perduotos gamtinės dujos iš Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemos apskaitomos Šakių dujų apskaitos stotyje:
 - 2.2.1. už pajėgumus – 39,40 Eur/(MWh/parą/metus);
 - 2.2.2. už perduotą dujų kiekį – 0,06 Eur/MWh;
 - 2.3. vidiniame išleidimo taške:

2.3.1. sistemos naudotojams, per metus per vidinį išleidimo tašką transportuojantiems iki 10,4 TWh atitinkantį dujų kiekį:

2.3.1.1. už užsakomus pajėgumus – 57,24 Eur/(MWh/parą/metus);

2.3.1.2. už perduotą dujų kiekį – 0,74 Eur/MWh;

2.3.1.3. už vartojimo pajėgumus – 50,33 Eur/(MWh/parą/metus);

2.3.2. sistemos naudotojams, per metus per vidinį išleidimo tašką (į vieną gamtinių dujų pristatymo vietą) transportuojantiems virš 10,4 TWh atitinkantį dujų kiekį:

2.3.2.1. už užsakomus pajėgumus – 57,24 Eur/(MWh/parą/metus);

2.3.2.2. už perduotą dujų kiekį – 0,08 Eur/MWh.

2.3.2.3. už vartojimo pajėgumus – 6,57 Eur/(MWh/parą/metus).

Trumpalaikių ir pertraukiamųjų perdavimo paslaugų kainų skaičiavimas

Bendrovė, vykdydama 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 715/2009 dėl teisės naudotis gamtinių dujų perdavimo tinklais sąlygų, panaikinančio Reglamentą (EB) Nr. 1775/2005 (OL 2009 L 211 p. 36), 14 straipsnio reikalavimus, skaičiuoja gamtinių dujų trumpalaikių ir pertraukiamųjų perdavimo paslaugų kainas AB „Amber Grid“ perdavimo sistemos naudotojams.

Gamtinių dujų trumpalaikių perdavimo paslaugų kainos skaičiuojamos pagal viešajai konsultacijai pateikto Projekto 6 skyriaus skaičiavimo principus. Trumpalaikių perdavimo paslaugų kainos už perduotą dujų kiekį išleidimo taškuose yra lygios tiems taškams nustatytų ilgalaikių perdavimo paslaugų kainoms už kiekį:

1. Vidiniame išleidimo taške:

1.1. sistemos naudotojams, per metus per vidinį išleidimo tašką transportuojantiems iki 10,4 TWh atitinkantį dujų kiekį – 0,74 Eur/MWh;

1.2. sistemos naudotojams, per metus per vidinį išleidimo tašką (į vieną gamtinių dujų pristatymo vietą) transportuojantiems virš 10,4 TWh atitinkantį dujų kiekį – 0,08 Eur/MWh;

2. Šakių DAS – 0,06 Eur/MWh;

3. Kiemėnų DAS – 0,06 Eur/MWh.

Trumpalaikių perdavimo paslaugų kainos už užsakomus pajėgumus skirstomos į ketvirčio, mėnesio ir paros / einamosios paros pajėgumų kainas. Ketvirčio pajėgumų kainos nustatomos kiekvienam ketvirčiui, mėnesio ir paros/einamosios paros kainos – kiekvienam mėnesiui. Trumpalaikių perdavimo paslaugų ketvirčio, mėnesio ir paros / einamosios paros kainoms už pajėgumus taikomi daugikliai ir sezoniškumo koeficientai. Trumpalaikių perdavimo paslaugų kainų skaičiavimo daugikliai bei sezoniškumo koeficientai pateikti 8 ir 9 lentelėse.

8 lentelė. Trumpalaikių perdavimo paslaugų užsakomų pajėgumų kainų skaičiavimo daugikliai

Kotlovkos DAS, Kiemėnų DAS, Klaipėdos DAS įleidimo taškams			Kiemėnų DAS išleidimo taškui			Vidiniam ir Šakių DAS išleidimo taškams		
Ketv.	Mėn.	Paros/Einamosios Paros	Ketv.	Mėn.	Paros/Einamosios paros	Ketv.	Mėn.	Paros/Einamosios paros
2019								
1,25	1,50	2,25	1,25	1,40	1,50	1,25	1,50	2,25
2020								
1,10	1,25	1,50	1,10	1,25	1,50	1,25	1,50	3,00

9 lentelė. Trumpalaikių perdavimo paslaugų užsakomų pajėgumų kainų skaičiavimo sezoniškumo koeficientai

Vidinis išleidimo taškas

Ketvirčio produktai				Mėnesio produktai											
I	II	III	IV	Sausis	Vasaris	Kovas	Balandis	Gegužė	Birželis	Liepa	Rugpjūtis	Rugsėjis	Spalis	Lapkritis	Gruodis
2019 (ketvirčio ir mėnesio)															
3,08	1,12	0,95	1,90	2,75	3,04	1,96	1,62	1,02	1,05	1,02	1,02	1,05	1,57	1,62	2,75
2019 (paros / einamosios paros)															
				2,84	2,84	2,03	1,62	1,05	1,05	1,05	1,05	1,05	1,62	1,62	2,84
2020															
1,63	0,72	0,43	1,22	1,95	1,46	1,47	0,87	0,70	0,60	0,26	0,27	0,77	1,08	1,20	1,37

Šakių DAS išleidimo taškas															
Ketvirčio produktai				Mėnesio produktai											
I	II	III	IV	Sausis	Vasaris	Kovas	Balandis	Gegužė	Birželis	Liepa	Rugpjūtis	Rugsėjis	Spalis	Lapkritis	Gruodis
2019 (ketvirčio ir mėnesio)															
3,08	1,12	0,95	1,90	2,75	3,04	1,96	1,62	1,02	1,05	1,02	1,02	1,05	1,57	1,62	2,75
2019 (paros / einamosios paros)															
				2,84	2,84	2,03	1,62	1,05	1,05	1,05	1,05	1,05	1,62	1,62	2,84
2020															
1,59	0,66	0,65	1,10	1,63	1,45	1,70	0,74	0,59	0,65	0,43	0,67	0,84	1,06	1,14	1,11

Vadovaujantis 9 lentelės trumpalaikių perdavimo paslaugų užsakomų pajėgumų kainų skaičiavimo daugikliais bei nurodytais sezoniškumo koeficientais, suskaičiuojamos perdavimo sistemos įleidimo ir išleidimo taškų kainos už pajėgumus. Įleidimo ir Kiemėnų DAS išleidimo taškams trumpalaikių perdavimo paslaugų kainos už pajėgumus apskaičiuotos netaikant sezoniškumo koeficientų.

10 lentelė. Trumpalaikių nuolatinių perdavimo paslaugų kainos už pajėgumų vienetą

	Pajėgumų vienetas	Kainos už užsakomų pajėgumų vienetą, Eurais be PVM							
		Įleidimo taškuose				Išleidimo taškuose			
		Kotlovkos DAS	Kotlovkos DAS (apribotiems pajėgumų produktas)	Kiemėnų DAS	Klaipėdos DAS	Vidiniame išleidimo taške		Kiemėnų DAS	Šakių DAS
						Grupėi iki 10,4 TWh	Grupėi virš 10,4 TWh		
Ketvirčio pajėgumų kainos, pajėgumams užsakomiems ketvirčiui:									
1 ketv.	MWh / parą / ketvirtį	39,05	9,83	39,05	9,76	29,00	29,00	24,27	19,47
2 ketv.		39,05	9,83	39,05	9,76	12,81	12,81	24,27	8,08
3 ketv.		39,48	9,94	39,48	9,87	7,73	7,73	24,53	8,05
4 ketv.		39,48	9,94	39,48	9,87	21,94	21,94	24,53	13,62
Mėnesio (M) ir paros / einamosios paros (P) pajėgumų kainos, pajėgumams užsakomiems mėnesiui / atitinkamo mėnesio parai / einamajai parai									

		M	P	M	P	M	P	M	P	M	P	M	P	M	P	M	P
Sausis	(M) MWh / parą / mėnesį / (P) MWh / parą	15,12	0,59	3,81	0,15	15,12	0,59	3,78	0,15	14,18	0,91	14,18	0,91	9,39	0,36	8,16	0,53
Vasaris		14,14	0,59	3,56	0,15	14,14	0,59	3,53	0,15	9,93	0,69	9,93	0,69	8,79	0,36	6,79	0,47
Kovas		15,12	0,59	3,81	0,15	15,12	0,59	3,78	0,15	10,69	0,69	10,69	0,69	9,39	0,36	8,51	0,55
Balandis		14,63	0,59	3,68	0,15	14,63	0,59	3,66	0,15	6,12	0,41	6,12	0,41	9,09	0,36	3,58	0,24
Gegužė		15,12	0,59	3,81	0,15	15,12	0,59	3,78	0,15	5,09	0,33	5,09	0,33	9,39	0,36	2,95	0,19
Birželis		14,63	0,59	3,68	0,15	14,63	0,59	3,66	0,15	4,22	0,28	4,22	0,28	9,09	0,36	3,15	0,21
Liepa		15,12	0,59	3,81	0,15	15,12	0,59	3,78	0,15	1,89	0,12	1,89	0,12	9,39	0,36	2,15	0,14
Rugpjūtis		15,12	0,59	3,81	0,15	15,12	0,59	3,78	0,15	1,96	0,13	1,96	0,13	9,39	0,36	3,35	0,22
Rugsėjis		14,63	0,59	3,68	0,15	14,63	0,59	3,66	0,15	5,42	0,36	5,42	0,36	9,09	0,36	4,07	0,27
Spalis		15,12	0,59	3,81	0,15	15,12	0,59	3,78	0,15	7,85	0,51	7,85	0,51	9,39	0,36	5,31	0,34
Lapkritis		14,63	0,59	3,68	0,15	14,63	0,59	3,66	0,15	8,45	0,56	8,45	0,56	9,09	0,36	5,52	0,37
Gruodis		15,12	0,59	3,81	0,15	15,12	0,59	3,78	0,15	9,96	0,64	9,96	0,64	9,39	0,36	5,56	0,36

*Lentelėje galimos paklaidos dėl apvalinimo

Pertraukiamųjų perdavimo paslaugų kainos yra lygios nuolatinių pajėgumų kainoms, tačiau įvykus faktiniam nutraukimui, sistemos naudotojams yra kompensuojama. Už kiekvieną parą, kurią nutraukimas įsigijus nuolatinių pajėgumų produktus tam tikrame įleidimo ar (ir) išleidimo taške, kompensacija yra lygi to taško paros nuolatinių pajėgumų produkto kainai, padaugintai iš 3 (šis kompensacijos dydis reglamentuojamas Tarifų tinklo kodekso 16.4 straipsnyje). Pažymėtina, kad 2019 metais pertraukiamiesiems pajėgumo produktams buvo taikyta 10 proc. *ex-ante* nuolaida (t. y. jų kaina sudarė 90 proc. nuolatinių pajėgumų produkto kainos), 2020 m. siekiant tinkamai įgyvendinti Tarifų tinklo kodekso nuostatas, minėto nuolaidos principo nelieka.

IV. Baigiamosios nuostatos

Dujų skyrius, vadovaudamasis GDĮ 9 straipsnio 16 dalimi, Metodika ir:

1. Atsižvelgdamas į Metodikos 29 punktą bei siekdamas užtikrinti gamtinių dujų importo šaltinių tarpusavio konkurenciją, taip pat skatinti gamtinių dujų tiekėjų konkurenciją bei nesukurti papildomų rinkos barjerų naudoti SGD terminalo dujas, taip pat atsižvelgiant į FINESTLAT gamtinių dujų perdavimo kainų sprendimus FINESTLAT bendros kainų zonos įleidimo taškuose, siūlo Tarybai nustatyti 73,3/26,7 perdavimo paslaugos pajamų padalinimo tarp įleidimo ir išleidimo taškų proporciją, taikomą pagrindiniam tinklui;

2. Atsižvelgdamas į tai, kad nuolaida Klaipėdos DAS įleidimo taške didins gamtinių dujų rinkos konkurenciją bei skatins SGD terminalo panaudojimą, siūlo Tarybai pritarti Bendrovės siūlomam Klaipėdos DAS įleidimo taškui taikomos 75 proc. nuolaidos dydžiui bei numatyti nesurinktos pajamų dalies dėl nuolaidos taikymo, kompensavimą Kiemėnų DAS ir vidinio gamtinių dujų perdavimo sistemos išleidimo taškuose;

3. Atsižvelgdamas į AB „Amber Grid“ 2019 m. rugsėjo 24 d. raštu Nr. 7-291-871 pateiktą gamtinių dujų perdavimo paslaugų kainų projektą, konstatuoja, kad AB „Amber Grid“ valdybos patvirtintos perdavimo kainos galiosiančios nuo 2020 m. sausio 1 d. atitinka Metodikos reikalavimus, t. y. suskaičiuotos kainos, įvertinus prognozuojamus užsakyti ilgalaikius bei trumpalaikius

pajėgumus, vartojimo pajėgumus bei kiekį perdavimo sistemos įleidimo bei išleidimo taškuose, neviršija Tarybos Nutarimu nustatyto pajamų lygio 2020 metams, nediskriminuoja perdavimo sistemos naudotojų bei užtikrina kryžminio subsidijavimo nebuvimą, todėl siūlo Tarybai pritarti pateiktam nutarimo projektui.

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo „Dėl akcinės bendrovės „Amber Grid“ gamtinių dujų perdavimo paslaugų kainų 2020 metams tvirtinimo“ projektas, 3 lapai;
2. Veiksmų planas dėl Agentūros nuomonę (rekomendacijas) atitinkančių AB „Amber Grid“ paslaugų kainų (nuo 2021 m.) patvirtinimo, 1 lapas;
3. Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemos operatoriaus AB „Amber Grid“ teikiamų paslaugų kainų nustatymo modelis, Excel failas.

Dujų skyriaus patarėja

Marta Vorobjova-Derkač

Į posėdį kviečiami:

1. Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, info@enmin.lt
2. Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba, tarnyba@vvtat.lt
3. AB „Amber Grid“, info@ambergrid.lt
4. AB „Achema“, sekretoriatas@achema.com
5. AB „Energijos skirstymo operatorius“, info@eso.lt
6. UAB „Ignitis“, info@ignitis.lt
7. UAB „EPSO-G“ atstovai, info@epsog.lt